

LÝSINGAR

tíl næsta blað megu vera inni seinast hósdagin.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 56.

MIKUDAGIN
24. JULI 1963

36. ÁRQ.

Gjördu 1 m. av vegarbeiði fyri einki

TAÐ vildi verið óhugsandi, at menn í dag fóru at gera eina metur av vegbreidd, av 2400 metra veglongd fyri einki, ikki eitt oyra, hvorki frá loftingi ella kommunu. Tað er Ellundur Ellenderson í Fámjón, sum sigur okkum frá hesum, tá vit vilja bygd ina har — og Ellindur fyrir at frægi vinur okkara við sínum meistarligu framferðum veit at siga frá.

TAÐ ber so á, at leið okkara gongur framvið kirkjuna, sum er opin, tá menn takast við at umvæla hana. Vit stokka inn á gólv og ógvuliga hugnaliga er har innari. Rúmið er ikki so stórt, men vakurt og væl hildið.

Tó, áður enn vit fara inn, koma vit gjøgnum kirkjugaðin, og hin fremmandi, sum ikki áður hevur vitjað bygdina, steðgar sjálandi á frammfyrri gravsteininum vjir Jens Oliver Lisberg, sála, — skaparan av tí føroyska flagginum. Á gravsteininum stendur at lesa:

Ungur fórt út felagsbróðir,
tú vart drongur aðalgóður.

Tað er ikki bara úti í kirkjugaðinum, tú hittir minnið um hetta ungmennið; men eisini inni í kirkjuni hava menn varveitt minnið um Jens Oliver Lisberg, tí høgurugin á veggnum, tá tú kemur, hongur flaggið, sum hann var skaparin av, og kring um flaggið stendur at lesa:

HESIR STAVIR RANDA FYRSTA FØROYSKA FLAGGIÐ.
STUDENTURIN JENS OLIVER LISBERG LAT TAÐ VEITRA A FYRSTA SINNI HER Í BYGDINI

Leiðin gongur niðan til Ellinds, har vit brátt sita væl og hugnaliga. Blíðskapurin er nógur, og prátið gongur lystiliga.

Eina løtu sessast vit í einrúmi

Nei, vit vita tað ikki

Herfyri søgdu vit frá, at viðari útbýggjan fór fram í Føroyum, sum óvæð er í samband við at útbúgva NATO-verjuna enn betur.

Hesi tíðindi hevur Dagblaðið tikið upp aftur; men er ógvuliga prippið, tí eingin hevur spurt teir um tað. Tí, sigur blaðið, tað verður einki gjørt av slíkum, uttan teir eru eftirspurd.

Tað er bara gott at vita, at so er. Tað vardi leiði, aðrenn blaðið kom fram við tí.

Okkum er eisini komið fyri oyra at Oyggjarvegurin verður ikki sambundin fyrrrenna vegasambandið norðanfyrir er umvælt, vegnir breiðkaðir, styrktir og so væl

Lærarastevna

Lærarastevna varð sett í Havn mánadagin seinnapartin.

Stevnan verður alla hesa vikuna. Fyrilestrar verða hildin, og verða teir almennir. Aðalfundur felagsins verður hildin í samband við hesa stevnu.

Fyrilestrar verða í dag og í morgin kl. 9 og friggjadagin og leygardagin kl. 10 f. p.

Logið tókist tað mongum lærarum at frætta, at skulamálaráðharrin N. Winther Poulsen var stórn av landinum til Grønlands, so við hann fer lærarafelagið ikki nakrar samráðingar á hesum sinni.

við Ellindi fyrir at frætta tíðindi og hoyra eitt og annað um bygdarviðurskiptini.

Her skal beinanvegin verða lagt aftrat, at Ellindur allar dagar hevur verið undangongumaður bæði á sjógv og landi.

Hvussu eru arbeiðslíkindir her í bygdini?

— Einki arbeiði, arbeiðsloysi!

— Og útróðurin?

— Ja, higartil hevur útróðurin givið umleið 1000 kr. í part hjá teimum bestu.

Tað er langt síðan tit stovnaðu útróðarafelag her, hvussu gekst við tí?

— Útróðarafelagið varð stovnað undir krígunum — hilt fyrsta í Føroyum. Áður avreiddu vit fiskin á Vágseiði; men undir krígunum seldu vit fiskin sum feskfisk á Tvøroyri.

— Hvussu við flutninginum?

— Hann varð kovdur til Tvøroyri, og vit máttu gjalda 30 kr. fyri lesið.

— Og tá kríggið helt uppát, hvat gjördu tit tá við fiskin?

— Jú, tá fóru vit at salta fiskin sjálvir og selja hann. Hetta gav gott útbýti; men vit máttu halda uppát, tá stóran tvørhigheitir komu uppi.

— Hvarjar vóru hesar tvørhigheitir?

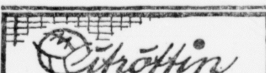
— Tað var við vrakingini. Vit bóðu um tað, men ógjórligt var at fáa nakran vrakara settan í bygdini. Vit noyddust so at taka teir

gjördir, at teir kunnu bera allan tungan trafik, soleiðis at sambandið millum øll NATO-liðini verður tað besta. Tó verður tað loftingið sum fer at bera hesar útreiðslur.

Seirra DAGUR

— Friggjadagin 26. juli verður Andreas Hansen, Havn, Dia í Funningsstovu, 70 ár.

Friggjadagin 26. juli giftast í Havn kirkju Elinborg Samuelsen og lærari Peter Høigård Simonsen bæði úr Havn.

Síðsta sunnudag vórðu leiktir 2 fótboldsdystir í teirri sokallaðu meistarakkekkjuni. KI var suðuni á Tvøroyri og leikti móti TB. — KI vann leikin við 3 málum móti 2, og hevur nú seks stig í landskappingini. — Í Havn stóð dysturin millum HB og B 36. Her vann HB so eiggiliga — 5—0. HB hevur nú 10 stig og ein dyst eftir (móti KI). Tað hevur í og fyri seg lítið at

vrakarar av Tvøroyri; men teir skuldu hava 70 kr. hvør um dagin. Hesum keddust vit av og hildu so uppát salta sjálvir.

— Hvat gera tit so við fiskin nú?

— Nú verður hann keyptur á Tvøroyri; men hvat, einki verður keypt, sum er undir 12 tunnar, og tí fara fleiri sentnar fyri einki hvønn ein dag; nakað er at forvinna.

— Hvussu er státt við lendingarviðurskiptinum?

— Lendingin er hampuliga góð fyriðils, men nakað lítil. Einki er gjørt við hana síðan kríggið.

— Stendur á at fáa pening frá tí almenna?

— Ja, ja, vit hava ikki fingið eitt koparoyra nú í eini fimtan ár. Frá Havnin verður bara svarað, at tað lonar seg ikki at gera nakað her.

— Nú hava vit fingið nýtt stýri so nú man fara at bata?

— Bata! Nei, tað verður verri alt eftir sum stýrið skifta. Vit skulu bara lata til landskassan, men fáa ikki eitt reytt oyra.

— Hava tit einki vegarbeiði at gera?

(Framhald á 2. síðu).

Ov lítið rós

»Tingakrossur« viðgongur, at undir seinasta landsstýri vóru gjörd avreksverk, men sigur samstundis at grundin til, at gamla sjálvstýrismenn ikki vildu halda fram við samarbeiðinum var, at javnaðarmenn ikki høvdu rósað teinum nóg mikið fyri at hava verið við til hesi avreksverk.

Har breiddu — oddafiskarnir — oman av sær og sýndu sonnu muruna.

Sannleikin var tessverri tann, at javnaðarmenn lótu sjálvstýrismenn sleppa undan høgum, meðan sjálvstýrismenn sum kunnugt til valið »høgdu titte« og loyvd javnaðarmennum lítið.

Javnaðarmenn skrivaðu bókkling til valið við frágreiðing um landsstýrisarbeiðið.

Henda bókkling nýttu sjálvstýrismenn sum Sámal Petersen sum manuskript fyri talum sínum undan valinum.

— — —

At líðið nú er fækkað, so høvudmaður flokksins, sum situr í landsstýrinum nú hevur land flýggjað kann ikki dyljast.

Men »som man reder, så ligger man«.

Og tað er ikki á øðrum plássum.

SUÐUROYGGIN

BERIÐOL HVALBA—SANDVIK

Í »14. sept.« nr. 43 hevur en »skattaborgar« sagt sína hugan um eina tilætlaða almenna ílegging uppá kr. 4 milj. til berghol millum Hvalba og Sandvik.

Hetta fekk meg at hugsa um viðurskiptini í Suðuroy sum heild tikið, vinnuliga sæð.

130 fólk — 30 hús er ikki nógv. Men hvi er henda bygd sum mangar aðrar so fólkátomar — og minkandi?

Hvi ber at tí borði — eina mest í Suðuroy, at fólk í stórum tali flyta burtur. Jú, tí at vinnuloysi er ein dapur veruleiki.

Tann tíð tá Suðuroyggin lá á odda bæði á sjógv og landi, er ikki meira. Tað liggur eitt myrkt tómrúm millum fortíð og nútíð. Vit Suðuroyingar liggja enn á botni. Takið at koma móti brekku aftur — heilt uppá, er ein samfelagsuppgáva, og ein táturin í hesi uppgávu er at útbýggja vegasambandið í oynni úr enda í annan.

Ein bygd sum á okkara døgum verður liggjandi uttan vegasambandið.

týða, hvør ið vinnur tann dystin, HB hevur, ið hvussu gongur, vunnasær meistaraheitin fyri hetta árið.

Líð av Ísafirði leikti mánaðkvöldmóti HB. HB vann við 5—0. Teir hava nú so gott líð sum neyvan nakra tíð áður. Í Klaksvík leikti líð av Hafnarfíri móti KI. KI vann stórlega: 6—2.

Íslenskt hondbóltslið leiktu eisini mánaðkvöldið. Eitt kvinnulið móti Neistanum í Havn og eitt manslið móti VÍF í Vestmanna. Eisini hesar dystir vunu teir føroysku liðini.

ar vegir? Hús og heim teirra standa tóm.

Hesin landskaðiligi útviklingur má steðgast.

Kann ein almenn ílegging uppá 4 milj. kr. verða eitt líð til tess at bota um hesa vandastöðu, so er peningurin ikki burturspiltur.

Og meðan vit nerta við almenna ílegging í hesum víðfangi, so er at siga, at eitt fullfjggað vegasamband vil m. a. minka um kravið til almenna ílegging til lendingar á brimplássum. Ein hollarí javnvág verður millum bygd og bý.

Okkum Suðuroyingar tørva virki á landi. Higartil hevur einans verið tos — og kanska tjak við um hetta mál.

Fá virki av týðningi her á landi eru sett á stovn í okkara tíð uttan almenna ílegging.

Hvat er tað, sum forðar fyri, at Suðuroyingar kann koma upp í part.

Fór allar hin so framúrskarandi virkishugur og vinnulivsvokstur undir grønu torvu saman við teim monnum, sum í Vági og á Tvøroyri høvdu størvirkni í gongd eina 15—20 ár herfyri. Enn er so at siga ikki komin maður í mans stað.

Fyri at koma aftur til greinskrivaran í 14.sept.: Eg vil geva honum rett í, at ein almenn ílegging til vegagerð og berghol einans sæð í samangangi við Sandvikar bygd verður eitt óvugt rokniðstykki.

Her má siggjast uppá Suðuroynna sum heild. Ísolasjónspolitikkur dugur ikki longur.

Her mugu lógvotok takast yvir um bygda- og oyggjamar.

Frá skaparan hond liggur oyggj okkara fógur, frið og blíð.

»Høgt er tí lofið — vitt til veggja«.

Eg heiti á okkara umboðsmenn á tingi at kontakta tað áraði, sum yvirhøvar finst í oyggi okkara, einstakling eins væl og felag, til tess at útinna eitt sameint tak fyri at skapa liv og virki aftur í Suðuroy.

Suðuroyingur.

Hvussu vildu flokkar bjarga fiskivinnuni

I. Landsstýrisflokknir:

Tóku tey føstu avgjeldini til løn-javningargrunn? fiskimanna og lögdu tey til reiðararnar.

Hækkaðu skattin.

Hækkaðu tollin.

Hækkaðu umsetingargjaldið við 25 %.

Himpraðust við at taka við teirri ílegging, sum seinasta landsstýrt hevði veitt til vega uttan at kunna veita aðra ílegging til vega og steðgnið harvið landsútbýggjngini fyri størsta partin hetta árið.

II. Sambandsflokkin

hevði einki sjálvstøðugt uppskot men tók undir við landsstýrisflokkinum við. avtøku av avgjöld unum til løn-javningargrunnin.

III. Javnaðarflokkin

hevði sjálvstøðugt uppskot:

Landið skuldi fáa sær tær milljónurnar, sum umboðsmenn (út-lendurkur agentar og onkur skipa-smiðjustjóri her heima) fingi ár-

liga uppá søluna av øllum sløgum av maskinum og maskinlutum, el-lutum og elmaskinum, radiolutum og radium og øðrum stórlutum. Hesin vinningur, sum nú sum kunnugt fer í útlendurkur luttar, skuldi fara til fiskivinnuna at veita stóran rentuletta og agnstudning.

Landsinnflytan ella landsandfleys-innflyting av øllum útlendurkurvorum, ið vildu lætt stórlega um raksturin.

Broyting av fiskasøluni, so fiski-menn fingi fullan rætt og fulla ávirkan á sølu- og fullan part, eisini av tí mikið umrøddu puljuni.

Bygging av landsvirki (jum) til viðgerðar av síld, fiski og allar- víðgrið okkara, so vit komu at fáa hin mesta peningin til landið fyri veiðuna.

Priseftriransan (serliga viðv. um-valingar- og øðrum sleipistöðar-rokningum).